

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA NA SHERIA

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA NA
SHERIA KUHUSU UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA
WAZIRI MKUU KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022 PAMOJA
NA MAONI YA KAMATI KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA
MATUMIZI YA OFISI HIYO KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023**

*[Imetolewa kwa mujibu wa Kanuni 118 (9) ya Kanuni za Kudumu za Bunge,
Toleo la Juni, 2020]*

Idara ya Kamati za Bunge

Ofisi ya Bunge

S. L. P. 941

DODOMA.

Aprili, 2022

YALIYOMO

1.0	UTANGULIZI	1
1.1	Maelezo ya Awali	1
1.2	Msingi wa Uchambuzi wa Kamati	2
1.3	Mawanda ya Uchambuzi	2
2.0	UCHAMBUZI NA TATHMINI YA UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022	3
2.1	Ufafanuzi wa Jumla	3
2.2	Uchambuzi wa Makusanyo ya Maduhuli	3
2.3	Uchambuzi wa Matumizi ya Kawaida	5
2.4	Tathmini ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo	7
2.5	Utekelezaji wa Maoni, Ushauri na Mapendekezo ya Kamati	12
3.0	UCHAMBUZI WA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023	14
3.1	Maduhuli	14
3.2	Matumizi ya Kawaida	14
3.3	Miradi ya Maendeleo	16
4.0	MAONI NA USHAURI WA KAMATI	18
4.1	Maoni na Ushauri wa Jumla	18
4.2	Maoni na Ushauri Mahsus	19
4.2.1	Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)	19
4.2.2	Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)	20
4.2.3	Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	22
4.2.4	Fungu 27 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	23
5.0	HITIMISHO	24

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA NA SHERIA KUHUSU
UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA WAZIRI MKUU KWA MWAKA WA FEDHA
2021/2022 PAMOJA NA MAONI YA KAMATI KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA
MATUMIZI YA OFISI HIYO KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023**

1.0 UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya Awali

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa **Kanuni ya 118 (9)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, naomba kuwasilisha Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria Kuhusu Utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi ya Waziri Mkuu kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 pamoja na Maoni ya Kamati Kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023.

Mheshimiwa Spika, ili kukidhi mantiki iliyokusudiwa na Kanuni ya 118 (9) ya Kanuni za Bunge, Taarifa hii imegawanyika katika sehemu kuu zifuatazo: -

- a) Sehemu ya Kwanza inatoa maelezo ya jumla kuonesha msingi na Muundo wa Taarifa pamoja na namna Kamati ilivyofanya kazi;
- b) Sehemu ya Pili ni uchambuzi wa utekelezaji wa bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 kwa kuangalia makusanyo ya maduhuli, mwenendo wa upatikanaji wa fedha za matumizi ya kawaida, utekelezaji wa miradi ya maendeleo na uzingatiaji wa ushauri wa Kamati Bungeni;
- c) Sehemu ya Tatu ni uchambuzi wa Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa mwaka wa fedha 2022/2023;
- d) Sehemu ya Nne inahusu majumuisho ya maoni na ushauri wa Kamati; na
- e) Sehemu ya Tano ni maoni ni hitimisho.

1.2 Msingi wa Uchambuzi wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Msingi wa Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti na Makadirio ya Ofisi ya Waziri Mkuu ni Masharti ya Kanuni za Bunge. Kifungu cha 6 (2)(a) kikisomwa kwa pamoja na Kifungu cha 7 (1)(a) cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Bunge, kinatambua jukumu la Kamati hii kufanya uchambuzi huo. Aidha, Kanuni ya 117 (4) ya Kanuni za Bunge imeweka masharti yanayotaka Taarifa ya Utekelezaji na Makadirio ya Ofisi hii kuchambuliwa na Kamati kabla ya kujadiliwa Bungeni. Naomba kulijulisha Bunge lako tukufu kuwa masharti hayo yamezingatiwa na kwamba naliomba Bunge hili liijadili hoja ya Ofisi ya Waziri Mkuu pamoja na Taarifa hii.

1.3 Mawanda ya Uchambuzi

Mheshimiwa Spika, Taarifa ya Ofisi ya Waziri Mkuu na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hii, inagusa maeneo makuu mawili ambayo ni **Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)** pamoja na **Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)**. Naomba kutoa taarifa kuwa Kamati ilichambua taarifa na Makadirio ya Sehemu zote mbili zilizozitajwa kuanzia tarehe 21 hadi 24 Machi, 2022

Mheshimiwa Spika, Katika uchambuzi huo, Kamati ilipitia jumla ya mafungu 6 ambayo ni: -

- a) **Fungu 25** - Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu
- b) **Fungu 37** - Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)
- c) **Fungu 27** - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa
- d) **Fungu 61** - Tume ya Taifa ya Uchaguzi
- e) **Fungu 65** – Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)

f) **Fungu 15** – Tume ya Usuluhishi na Uamuzi

2.0 UCHAMBUZI NA TATHMINI YA UTEKELEZAJI WA BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022

2.1 Ufafanuzi wa Jumla

Mheshimiwa Spika, matokeo ya uchambuzi wa Taarifa za Utekelezaji wa Bajeti na Makadirio ya Mapato na Matumizi yanaweka msingi wa ushauri wa Kamati kuhusu Hoja hii ya Ofisi ya Waziri Mkuu. Kwa sababu hiyo, ili kuwezesha ufuatiliaji mzuri wa wasilisho hili, naomba kubainisha mambo makuu manne yaliyochambuliwa. Mambo hayo ni;-

- (a) Makusanyo ya maduhuli;
- (b) Mwenendo wa Upatikanaji wa fedha za Bajeti ya kawaida;
- (c) Taarifa ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu; na
- (d) Uzingatiaji wa Ushauri wa Kamati Bungeni.

2.2 Uchambuzi wa Makusanyo ya Maduhuli

Mheshimiwa Spika, Katika mwaka wa Fedha 2021/22, Ofisi ya Waziri Mkuu ililenga kukusanya maduhuli ya jumla ya **Sh. 35,086,000,000**. Kati ya fedha hizo Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu) ilipanga kukusanya **Sh. 5,086,000,000**. na Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu) iliidhinishiwa kukusanya **Sh. 30,000,000,000**. Mchanganuo wa kiasi cha maduhuli kwa kila fungu unaoneshwa katika Jedwali Na. 1.

JEDWALI NA. 1 – Makusanyo ya Maduhuli 2021/2022

FUNGU	MAKISIO YA MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022	MAKUSANYO KUFIKIA FEBRUARI 2022	ASILIMIA YA MAKUSANYO
--------------	---	--	------------------------------

Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	36,000,000	2,000,000	5.56%
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu	5,000,000,000	692,213,707	13.84%
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	50,000,000	61,194,290.47	122.39%
Fungu 65 - Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)	30,000,000,000	Sh. 20,682,002,180	68.94%
JUMLA KUU	35,086,000,000	21,437,410,177.47	61.09%

Chanzo: *Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati*

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa mwenendo wa ukusanyaji wa maduhuli unaonesha yafuatayo: -

- (a) Jumla ya **Sh. 755,407,997.47** sawa na **asilimia 15** ya makusanyo yote ya Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu) yalikusanywa katika kipindi hicho.
- (b) Aidha, Jumla ya **Sh. 20,682,002,180** sawa na **asilimia 68.94** ya makusanyo yote ya Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu) yalikusanywa katika kipindi hicho pia.
- (c) **Fungu 61** - Tume ya Taifa ya Uchaguzi imevuka lengo la makusanyo kwa kufikia **asilimia 122.39** ya lengo. Sababu ya kiasi hicho cha juu cha makusanyo ni kupokewa kwa bakaa ya fedha za uchaguzi zilizovuka mwaka wa fedha kutoka katika halmashauri.
- (d) **Fungu 27** - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa bado haijakaribia lengo la makusanyo kwa kuwa hadi tarehe 28 Februari 2022 ilikuwa imekusanya **asilimia 5.56** ya lengo. Kiasi hicho kinaweza kuwa kimetokana na upangaji wa lengo usio na uhalisia au juhudi hafifu za ukusanyaji.

Mheshimiwa Spika, kwa uchambuzi huo, Kamati ina maoni kuwa, makusanyo haya hafifu ya baadhi ya taasisi chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu, yanaweza kutafsiriwa kwamba au malengo ya ukusanyaji yaliyowekwa hayakuwa halisi; au jitihada za ukusanyaji zilikuwa hafifu, au vyanzo vya maduhuli vilivyoanishwa havikuwa vya uhakika.

2.3 Uchambuzi wa Matumizi ya Kawaida

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2021/2022, Ofisi ya Waziri Mkuu iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 75,360,457,000** kwa matumizi ya kawaida. Kati ya fedha hizo **Sh. 57,810,426,000** sawa na **asilimia 76.71** ni matumizi upande wa Sera, Bunge na Uratibu na **Sh. 17,550,031,000** sawa na **asilimia 23.29** upande wa Kazi, Ajira, Vijana na Watu Wenye Ulemavu.

Mheshimiwa Spika, hadi kufikia Februari, 2022 Ofisi ya Waziri Mkuu ilipata jumla ya **Sh. 63,418,348,817.88**. Kati ya fedha hizo, **Sh. 51,509,495,262.30** sawa na **asilimia 81.22** ya fedha iliyopatikana ni kwa matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu), na **Sh. 11,908,853,555.58** sawa na **asilimia 18.78** ni kwa ajili ya Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Ajira, Vijana naWenye Ulemavu). Mchanganuo wa fedha hizo kwa taasisi za Ofisi ya Waziri Mkuu ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 2.

JEDWALI NA. 2 – Mapokezi ya Fedhza Matumizi ya Kawaida 2021/2022

FUNGU	FEDHA YA MATUMIZI YA KAWAIDA ILIYOTENGWA KWA MWAKA 2021/2022	MAPOKEZI YA FEDHA KUFIKIA FEBRUARI 2021	ASILIMIA YA MAPOKEZI
Fungu 25 – Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu	11,090,619,000	9,728,804,882.22	87.72%
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (SBU)	17,932,260,000	14,603,896,499.12	81.44%
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	19,999,196,000	13,802,927,827.92	69.02%
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya	8,788,351,000	13,373,866,053.04	152.18%

Uchaguzi			
Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (KVAWU)	13,676,606,000	9,341,657,579	68.30%
Fungu 15 – Tume ya Usuluhishi na Uamuzi	3,873,425,000	2,567,195,976.58	66.28%
JUMLA KUU	75,360,457,000	63,418,348,817.88	84.15%

***Chanzo:** Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati*

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa upatikanaji wa fedha hizo unaonesha kwamba: -

- (a) Kwa ujumla, Ofisi ya Waziri Mkuu imepokea jumla ya **Sh. 63,418,348,817.88** sawa na **asilimia 84.15%** ya bajeti iliyoidhinishwa na Bunge kwa ajili ya matumizi ya kwaida.
- (b) Taasisi nne (4) zimeweza kupata kiasi ambacho ni pungufu ya asilimia ya jumla ya upatikanaji wa fedha ikilinganishwa na kiasi cha jumla kilichopatikana.
- (c) Katika uwiano wa makadirio ya fedha yaliyoidhinishwa **Fungu 15** – Tume ya Usuluhishi na Uamuzi iliidhinishwa **asilimia tano** ya bajeti yote ya Ofisi ya Waziri Mkuu lakini katika upatikanaji, taasisi hiyo ilipata **asilimia 4** ya kiasi cha jumla ya fedha zilizopokewa na Ofisi ya Waziri Mkuu.

Mheshimiwa Spika, kwa uchambuzi huo, Kamati ina maoni kwamba, mwenendo wa upatikanaji wa fedha kwa ujumla ni wa kuridhisha. Hata hivo, kiasi cha fedha kilichosalia kinahitaji kutolewa chote kwa taasisi zote. Haitapendeza iwapo baadhi ya taasisi za Ofisi ya Waziri Mkuu zitapata bajeti yote kama ilivyoidhinishwa na nyingine zipate pungufu ya bajeti iliyoidhinishwa.

2.4 Tathmini ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Mheshimiwa Spika, wakati Waziri Mkuu alipowasilisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi yake kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 aliomba jumla ya **Sh 21,335,344,030** kwa Miradi ya Maendeleo katika Sekta zinazosimamiwa na Kamati. Kati ya kiasi hicho **Sh. 9,521,344,000** ziliombwa kwa ajili ya miradi chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Uratibu na Bunge) na **Sh. 11,814,000,030** ziliombwa kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya Maendeleo chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu Kazi, Vijana, Ajira na Watu wenye ulemavu. Mchanganuo wa fedha hizo unaoneshwa katika Jedwali Na. 3

JEDWALI NA. 3 – Miradi ya Maendeleo Iliyotengewa Fedha 2021/2022

FUNGU	NAMBA NA JINA LA MRADI	BAJETI ILIYOTENGWA 2021/2022		MAPOKEZI YA FEDHA KUFIKIA FEBRUARI 2022	
		FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE	FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE
Fungu 27 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	Na. 6389 Ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa Dodoma	2,000,000,000	0.00	2,048,182,864	0.00
Fungu 37 – OWM (SBU)	Na. 6351 Ujenzi wa Makazi ya Waziri Mkuu Mlimwa - Dodoma	1,500,000,000	0.00	453,673,155	0.00
Fungu 37 – OWM (SBU)	Na. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi	0.00	3,521,344,000	0.00	1,543,552,200
Fungu 37 – OWM (SBU)	Na. 4937 Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali	2,500,000,000	0.00	0.00	0.00
Fungu 65 – OWM (KVAWU)	Na. 6205 Programu ya Kukuza Kazi za Staha	0.00	1,814,000,030		709,831,927
Fungu 65 – OWM (KVAWU)	Na. 6581 Programu ya Kukuza Ujuzi Nchini	9,000,000,000	0.00	6,000,000,000	0.00

Fungu 65 – OWM (KVAWU)	Na. 4952 Mfuko wa Maendeleo ya Vijana	1,000,000,000	0.00	1,000,000,000	0.00
Jumla Ndogo		16,000,000,000	5,335,344,030	9,501,856,019	2,253,384,127
JUMLA KUU		21,335,344,030		11,755,240,146	

***Chanzo:** Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati*

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini kwamba, kati ya fedha zilizotengwa na kutolewa ili kutekeleza miradi hiyo, fedha za nje zilitolewa kwa **asilimia 42.23** ya makisio wakati fedha za ndani zilitolewa **asilimia 59.38** ya fedha iliyotengwa. Ni maoni ya Kamati kwamba, mwenendo wa mapokezi wa fedha za nje kutekeleza miradi ya maendeleo uko nchini ukilinganisha na bajeti ya fedha za ndani.

Mheshimiwa Spika, jumla ya miradi saba ilitekelezwa na Ofisi ya Waziri Mkuu. Miradi minne kati ya hiyo inatekelezwa na Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Uratibu na Bunge) na miradi mitatu inatekelezwa na Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Ajira, Vijana na Watu wenye Ulemavu). Kamati ilifuatilia na kuchambua utekelezaji wa miradi hiyo kama ifuatavyo: -

2.4.1 **Mradi Na. 6389 Ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa Dodoma**

Mradi huu ulikusudia kuiwezesha ofisi ya msajili wa vyama vya siasa kuwa na jengo la Ofisi katika makao makuu ya nchi Dodoma. Taarifa zinaonyesha kuwa, fedha zilizotumika kwa utekelezaji wa mradi huu ni fedha za ndani kwa asilimia mia moja. Aidha, hadi kufikia mwezi Februari 2022, mradi ulipokea fedha zoite zilizoidhinishwa. Kamati ina maoni kuwa, upatikanji wa fedha kwa ajili ya utekelezaji wa miradi kwa kiwango cha kutosha unafanikisha tija ya mipango ya maendeleo. Kwa msingi huo, Kamati inaipongeza Serikali kwa kufanikisha mradi huu kwa kiwango hicho.

2.4.2 Mradi Na. 6351 Ujenzi wa Makazi ya Waziri Mkuu Mlimwa – Dodoma

Kamati ilitaarifiwa kwamba kiasi cha shilingi **milioni 453** kilichopatikana kufikia Februari, 2022 kati ya **shilingi bilioni 1.5** kimeiwezesha Serikali kukamilisha miundombinu ya nishati ya umeme na ulinzi katika ukuta unaozunguka Ofisi na Makazi ya Waziri Mkuu. Ni maoni ya Kamati kwamba, viwango stahiki vinapaswa kuzingatiwa ili kuendana na hadhi ya makazi na ofisi ya kiongozi wa kitaifa.

2.4.3 Mradi Na. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi

Mheshimiwa Spika, taarifa zilizoionyesha kwamba hadi kufikia Februari 2022 Ofisi imepokea takriban **shilingi bilioni 1.54** kati ya **shilingi bilioni 3.52** zilizotengewa fedha katika Mwaka wa Fedha 2021/2022. Fedha hizo ni za nje. Kamati ilitaarifiwa kwamba, kazi zinazoendelea Tanzania Bara na Zanzibar ni pamoja na maandalizi ya *baseline study*, upembuzi yakinifu, kuandaa mfumo wa uhasibu wa mradi, na tathmini ya athari za mazingira hususan kwa ajili ya uvuvi na usimamizi wa mradi ikiwa ni takriban asilimia 10 ya utekelezaji.

2.4.4 Mradi Na. 4937 Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali

Mradi huu unalenga kuboresha shughuli za uchapishaji wa nyaraka za Serikali. Lengo hilo lingeboresha azma ya Serikali inayotekelezwa kupitia kwa Mpigachapa Mkuu wa Serikali. Jumla ya **Sh. 2,500,000,000** zilitengwa katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 kwa ajili hiyo. Hata hivyo, mradi huu

haujapata kiasi chochote cha fedha iliyopangwa kufikia Februari, 2022. Hali hiyo, kwa maoni ya Kamati, haioneshi mkazo wa Serikali katika shughuli za uchapishaji wa nyaraka zake. Uchambuzi huo unasisitiza umuhimu wa Serikali kuzingatia nafasi ya shughuli za uchapishaji wa nyaraka zake katika dhana ya utawala bora.

2.4.5 Mradi Na. 6205 Programu ya Kukuza Kazi za Staha (*Decent Work Country Program*)

Mradi huu unahusu kujenga stadi za Maisha kwa vijana kupitia programu ya kazi za staha. Jumla ya **Sh. 1,814,000,030** zilitengwa kwa ajili ya utekelezaji wa mradi huu. Bajeti yote iliyotengwa ni fedha za nje. Taarifa iliyoenyesha kuwa, hadi Februari 2022, mradi ulipokea **Sh. 709,831,927**. Kamati ilijulishwa kuwa, fedha hizo zilitumika kufanya kazi kuu tatu mbazo ni:-

- a) Tathmini na mapitio ya sera ya vijana ya 2007
- b) Utafiti na maboresho ya muongozo wa stadi za Maisha kwa vijana; na
- c) Mapitio ya programu ya kazi za staha

Mheshimiwa Spika, kwa hatua hiyo ya utekelezaji, tija ya mradi haijaanza kuonekana licha ya kiwango hicho cha fedha kupokewa. Kamati ina maoni kuwa taasisi za umma, zinapaswa kuzingatia thamani halisi ya pesa inayopatikana kwa ajili ya utekelezaji wa miradi kwa hatua zinazofikiwa.

2.4.6 Mradi Na. 6581 Programu ya Kukuza Ujuzi Nchini

Hadi kufikia Februari, 2022 programu hii ilikuwa imepokea **shilingi bilioni 6** kati ya **shilingi bilioni 9** kutekeleza majukumu mbalimbali ikiwemo yafuatayo: -

- a) Kutoa mafunzo ya ujuzi na stadi za kazi kwa njia ya uanagenzi kwa vijana; na
- b) Kujenga Vitalu Nyumba (*Greenhouses*) katika Halmashauri 36 za Mikoa mitano (5).

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipotembelea Kitalu Nyumba katika Halmashauri ya Wilaya ya Meru, ilibaini kwamba Ofisi ya Waziri Mkuu iliweka vigezo vya namna ya kuwapata vijana katika maeneo yao. Hata hivyo, ilibainika kuwa vigezo hivyo havizingatiwi ipasavyo na kuathiri upatikanaji wa makundi maalum. Aidha, udadisi wa Kamati ulidhihirisha kuwa vijana wanaonufaika na mafunzo haya hupata ujuzi wenye manufaa, lakini inakuwa vigumu kwa ujuzi huo kuwasaidia katika Maisha halisi. Sababu ya ugumu huo ni gharama kubwa ya kujenga vitalu nyumba ikiunganishwa na ombwe la upatikanaji wa mitaji kwa vijana wanaohusika. Kwa mfano, Kamati ilibaini kwamba, ujenzi wa kitalu nyumba kimoja hugharimu wastani wa **Sh. 14,000,000** na **Sh. 8,000,000** iwapo kwa malighafi za asili. Hata hivyo, gharama zote hizi ni ngumu kwa vijana hawa kuzimudu. Kwa maoni ya Kamati, hali hiyo isipofanyiwa kazi, programu ya kukuza ujuzi nchini halitakuwa na tija.

2.4.7 **Mradi Na. 4952 Mfuko wa Maendeleo ya Vijana**

Mradi huu ni kwa ajili ya kutoa mikopo kwa vijana na unatekelezwa kwa fedha za ndani. Hadi kufikia Februari 2022, jumla ya **Sh. 1,000,000,000** zilikuwa zimepokelewa ikiwa ni **asilimia mia moja** (100%) ya fedha iliyotengwa. Taarifa za utekelezaji wa mradi zinaonyesha kuwa maombi yaliyopokewa na kukudhi vigezo hadi Februari 2022 ni **Sh. 205,000,000** sawa na **asilimia 20.5**. Kwa kiasi hicho,

asilimia 79.5 ya fedha iliyopokewa imeendelea kubaki bila kupata walengwa waliokusudiwa.

Mheshimiwa Spika, hali hiyo inaweza kutafsiriwa kuwa, mfuko wa maendeleo kwa vijana haueleweki kwa walengwa, au masharti yaliyowekwa hayana uhalisia. Kamati ina maoni kuwa, ili kufanikisha azma ya mradi huu kuna umuhimu wa kuutangaza mfuko wa maendeleo ya vijana na kutathmini vigezo vilivyowekwa.

2.5 Utekelezaji wa Maoni, Ushauri na Mapendekezo ya Kamati

Mheshimiwa Spika, wakati wa uchambuzi wa Bajeti ya Ofisi ya Waziri Mkuu kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022, Kamati ilitoa maoni, ushauri na mapendekezo mbalimbali ili kuboresha utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi hiyo. Naomba kulitaarifu Bunge lako tukufu kwamba kwa sehemu kubwa Serikali imezingatia maoni na ushauri wa Kamati. Hata hivyo, kuna baadhi ya maoni na ushauri ambayo yamezingatiwa kwa sehemu na machache kutozingatiwa kabisa.

Mfano wa ushauri uliozingatiwa kikamilifu ni pamoja na ushauri juu ya muundo wa bajeti ya matumizi ya kawaida ambapo Kamati ilishauri Ofisi ya Waziri Mkuu kuandaa bajeti ya mwaka 2022/2023 yenye kuendana na uhalisia wa mahitaji ya utekelezaji wa vipaumbele na majukumu ya Ofisi hiyo. Kamati imebaini kwamba Ofisi ya Waziri Mkuu imeongeza bajeti ya Matumizi ya Kawaida (OC) sawa na ushauri wa Kamati.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilishauri Serikali kuhakikisha kwamba inatoa fedha za kutosha na kwa wakati kutekeleza miradi ya maendeleo. Ushauri huu umezingatiwa kwa sehemu kwa sababu hadi Februari, 2022 wastani wa **asilimia 55.09** ya fedha za maendeleo zilikuwa zimepokelewa. Kamati inaendelea kusesitiza Serikali kuendelea kutenga fedha za utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa kutumia

fedha za ndani kwa kuwa mwenendo wa upatikanaji wa fedha za nje ni
wa kusuasua.

3.0 UCHAMBUZI WA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023

3.1 Maduhuli

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 Ofisi ya Waziri Mkuu inaomba kuidhinishiwa kukusanya jumla ya Sh. **51,110,000,000** ikilinganishwa na **Sh. 35,086,000,000** katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 kama ambavyo imeainishwa katika Jedwali Na. 4. Hii ni na sawa na ongezeko la **asilimia 45** ukilinganisha na makadirio ya makusanyo ya maduhuli kwa mwaka unaoisha.

JEDWALI NA. 4 – Maduhuli kwa Mwaka 2022/2023

FUNGU	MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022	MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (SBU)	5,000,000,000	6,000,000,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	36,000,000	10,000,000
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	50,000,000	100,000,000
Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (KVAWU)	30,000,000,000	45,000,000,000
JUMLA KUU	35,086,000,000	51,110,000,000

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Kamati ina maoni kwamba, ongezeko la makadirio ya makusanyo ya maduhuli kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023 linaakisi azma ya Serikali kuongeza wigo wa mapato yake.

3.2 Matumizi ya Kawaida

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 Ofisi ya Waziri Mkuu pamoja na taasisi zilizo chini yake inaomba kuidhinishiwa jumla ya **Sh. 86,411,679,000** ikiwa ni Fedha za Matumizi ya Kawaida. Kati ya fedha hizo, **Sh. 20,101,214,761** ni mishahara, **Sh. 20,508,752,239** ni ruzuku na **Sh. 45,801,712,000** ni matumizi mengineyo (OC) kama ambavyo imechanganuliwa katika Jedwali Na. 5.

Jedwali Na. 5 – Matumizi ya Kawaida 2022/203

FUNGU	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO (OC)	RUZUKU	JUMLA MATUMIZI YA KAWAIDA
Fungu 25 – Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu	1,475,412,000	14,000,000,000	0.00	15,475,412,000
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (SBU)	4,915,064,000	15,309,525,000	0.00	20,224,589,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	953,044,000	2,517,370,000	17,563,000,000	21,033,414,000
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya uchaguzi	4,502,983,000	4,970,031,000	0.00	9,473,014,000
Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (KVAWU)	5,880,648,761	7,084,636,000	2,945,752,239	15,911,037,000
Fungu 15 – Tume ya Usuluhishi na Uamuzi	2,374,063,000	1,920,150,000	0.00	4,294,213,000
JUMLA KUU	20,101,214,761	45,801,712,000	20,508,752,239	86,411,679,000

Chanzo: *Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati*

Mheshimiwa Spika, Bajeti ya Matumizi ya Kawaida katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 imeongezeka kwa **asilimia 14.66** ukilinganisha na Mwaka wa Fedha unaoisha ambapo bajeti ya Matumizi ya kawaida ilikuwa **Sh. 75,360,457,000**. Kamati imebaini kwamba, moja kati ya sababu ya ongezeko hili ni maoni ya Kamati kwamba Serikali ipange bajeti kulingana na mahitaji halisi. Aidha, ongezeko hilo linaakisi mahitaji ya kifedha kulingana na sababu mbalimbali za kiuchumi ikiwemo kupanda bei kwa bidhaa na huduma.

Hata hivyo, Kamati inashauri Serikali kuhakikisha kwamba fedha zinazoombwa zinatumiwa vizuri. Na ili kuhakikisha hili linatekelezwa ipasavyo, Kamati inaishauri Serikali kuhakikisha kwamba inawasilisha mbele ya kamati taarifa mbalimbali za utekelezaji wa bajeti kwa mujibu wa Sheria. Taarifa hizo zibainishe na kuainisha matumizi ya kila fedha ili kuweka uwazi katika matumizi ya Serikali kwa wawakilishi wa wananchi.

3.3 Miradi ya Maendeleo

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 Ofisi ya Waziri Mkuu inaomba kuidhinishiwa **Sh. 39,524,949,000** kwa ajili ya Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo. Kati ya fedha hizo, **Sh. 21,760,000,000** ni fedha za ndani, na **Sh. 17,764,949,000** ni fedha za nje.

Mheshimiwa Spika, bajeti ya maendeleo katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 imepungua kwa takriban **shilingi bilioni 1.66** ukilinganisha na bajeti ya Mwaka wa Fedha unaoisha kwa sababu baadhi ya miradi haikutengewa fedha kwa kuwa ilikuwa katika hatua za mwisho, na baadhi ilitengewa fedha pungufu. Hata hivyo, baadhi ya miradi ambayo haikuwemo katika bajeti ya Mwaka 2021/2022 inaombewa fedha katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 kama ambavyo Jedwali Na. 6 linaainisha.

Jedwali Na. 6 – Bajeti ya Maendeleo 2022/2023

FUNGU	NAMBA NA JINA LA MRADI	BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023	
		FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya siasa	Mradi Na. 6389 Ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa Dodoma	940,000,000	0.00
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (SBU)	Mradi Na. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi	0.00	4,108,560,000
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (SBU)	Mradi Na. 4937 Mradi wa Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali	1,880,000,000	0.00
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	Mradi Na. 6583 Programu ya Kusaidia Uchaguzi Tanzania	940,000,000	0.00
Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (KVAWU)	Mradi Na. 6205 Programu ya Kukuza Kazi za Staha	0.00	13,656,389,000
	Mradi Na. 6581 Programu ya Kukuza Ujuzi nchini	12,000,000,000	0.00
	Mradi Na. 4952 Mfuko wa Maendeleo ya Vijana	1,000,000,000	0.00
Fungu 15 – Tume ya Usuluhishi na Uamuzi	Mradi Na. 5505 Kuboresha Shughuli za Taasisi Kuwa za Kisasa	1,000,000,000	0.00
Jumla Ndogo		21,760,000,000	17,764,949,000
JUMLA KUU		39,524,949,000	

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini kwamba, bado kiwango cha fedha ambacho kinatengwa kwa kutumia fedha za nje ni kikubwa ukilinganisha na kile kilichotengwa kwa fedha za ndani.

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 Serikali imetenga takriban **shilingi bilioni 1.88** ili kutekeleza **Mradi Na. 4937** - Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali. Katika Mwaka wa Fedha unaoisha, mradi huo ulitengewa **shilingi bilioni 2.5** ambazo kama ilivyoelezwa hapo awali, hakuna fedha iliyopokelewa kutekeleza mradi huo kufikia Februari, 2022.

4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

4.1 Maoni na Ushauri wa Jumla

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia majadiliano ya kina kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023 Kamati inatoa maoni, ushauri na mapendekezo ya jumla kwa mafungu yote kama ifuatavyo: -

- i) Kamati ilibaini kuwa ni **asilimia 15** tu ya maduhuli yaliyopangwa kukusanya na ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu) yalikusanywa hadi kufikia tarehe 28 Februari 2022; Kamati inaishauri Serikali kuongeza ubunifu na kasi ya ukusanyaji maduhuli na ijiwekee malengo ya ukusanyaji maduhuli ambao yanaakisi uwezo wa ukusanyaji, na hali halisi ya vyanzo vya mapato. Aidha, Serikali iandae mpango mkakati wa makusanyo ambao utaiwezesha kuandaa taarifa ya kila mwezi ya makusanyo na tathmini ya uwezo wa ukusanyaji maduhuli.
- ii) Kamati ilibaini kwamba ni asilimia **42.23** tu ya fedha za nje na na **asilimia 59.38** ya fedha za ndani zilizotengwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo katika Ofisi ya Waziri Mkuu ndizo zilipatikana. Kamati ina shauri kwamba Serikali ihakikishe kwamba inatoa kwa wakati Fedha za Maendeleo na Matumizi Mengineyo ili kuziwezesha taasisi na idara za Serikali kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Aidha, Serikali ijielekeze zaidi kwenye kutumia vyanzo vya ndani katika kutekeleza Miradi mbalimbali ya Maendeleo nchini.
- iii) Fedha zinazotengwa kwa ajili ya mafunzo ya watumishi zinaweza kusaidia kukuza weledi, kuongeza ufanisi na motisha kwa watumishi iwapo fedha hizo zitatolewa na kutumika inavyostahili. Serikali itumie fedha za mafunzo na matumizi mengineyo kuwapatia watumishi mafunzo ya ndani na nje ya nchi ili kuwawezesha kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi zaidi.

- iv) Serikali iweke mkakati wa muda mrefu kuhusu namna ya kutekeleza miradi yake yote ya maendeleo ili kuhakikisha miradi hiyo inakamilika kwa wakati. Mkakati huo uainishe kila mradi na kipindi ambacho kinatarajiwa kukamilisha miradi hiyo. Aidha, katika mkakati huo, Serikali iainishe namna ambavyo miradi iliyokamilika itatunzwa na kufanyiwa ukarabati wa mara kwa mara (*routine maintenance*) ili kuitunza miradi hiyo.

4.2 Maoni na Ushauri Mahsusi

4.2.1 Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)

- i) Lengo la Serikali kubadilisha Idara ya Mpiga Chapa kuwa Wakala wa Upigaji Chapa, linaweza kuwa na tija likitekelezwa ipasavyo. Hata hivyo, lengo hilo litakosa maana halisi kiutekelezaji iwapo Serikali haitaajiri wataalamu na kuwezesha utekelezaji wa mradi wa Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji.
- ii) Serikali iharakishe mpango wa ujenzi wa Kiwanda cha Uchapishaji Dodoma kwa kutoa fedha kiasi cha **shilingi bilioni 2.5** zilizotengwa kutekeleza mradi huo katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 na kutenga fedha za kutosha katika Mwaka wa Fedha 2022/2023. Aidha, Kamati inashauri Serikali kufanya usanifu wa kiwanda hicho kwa kuzingatia masuala yafuatayo: -
 - a) Uwezo wa kiwanda kuchapisha nyaraka za idara na taasisi nyingi za Serikali kwa kadri iwezekanavyo;
 - b) Urahisi wa wizara, idara na taasisi zote za Serikali kufika eneo ambapo kiwanda hicho kitajengwa;

- c) Mifumo ya kiulinzi na kiusalama ili kuhakikisha kwamba nyaraka za Serikali zinazochapishwa hazivuji, kuharibika wala kughushiwa kirahisi; na
 - d) Mahitaji halisi ya mifumo ya teknolojia ya kisasa ambayo itarahisisha utendaji wa kiwanda hicho na kuongeza ufanisi.
- iii) Serikali iandae mpango kazi wa kuajiri wataalamu na kuwapa mafunzo watumishi waliopo katika Idara ya Mpigachapa Mkuu wa Serikali ili Kiwanda Kipya cha Uchapishaji kitakapojengwa, kihudumiwe na watumishi wenye sifa na weledi. Kwa kufanya hivyo, Serikali itaokoa fedha nyingi na kuzalisha ajira za kudumu kwa vijana wetu wenye ujuzi wa masuala ya uchapishaji na kuondokana na mazoea ya kuchapisha nyaraka za Serikali kwa watu na makampuni binafsi.

4.2.2 **Fungu 65 – Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)**

- i) Serikali ihakikishe kwamba, inamrahisishia mwananchi kupata taarifa kuhusu fursa zinazopatikana katika programu mbalimbali ambazo zinaweza kumsaidia kujieleta maendeleo. Aidha, Serikali itengeneze mazingira wezeshi na ya kisera, kisheria na kiutekelezaji kwa lengo la kumpunguzia mwananchi huyo gharama sizizo za lazima wakati akizitafuta fursa hizo.
- ii) Uwekaji wa vigezo na viwango vya upatikanaji wa watu wenye mahitaji maalumu kwa lengo la kuwawezesha, unapoteza maana iwapo vigezo hivyo havitazingatiwa. Aidha, vigezo vinavyowekwa visipokuwa na uhalisia, vitaathiri mafanikio na ufikiaji wa lengo la Programu ya

Maendeleo kwa vijana. Serikali izingatie vigezo vilivyowekwa ili kutoa fursa sawa kwa watu wenye ulemavu.

- iii) Ofisi ya Waziri Mkuu kwa kushirikiana na Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki, ihakikishe kwamba inachangamkia fursa za ajira zinazopatikana katika nchi nyingine. Aidha, Serikali iweke mifumo thabiti ya kuhakikisha kwamba, wataanzania watakapata fursa ya ajira hizo, haki zao za msingi na kisheria zinalindwa ikwemo uhifadhi wa utu wao. Vilevile Serikali ifanye tafiti za kujua madhara yanayoweza kuambatana na ajira hizo ili kupima iwapo kuna ulazima kwa wananchi wake kwenda kufanya kazi hizo nje ya nchi.
- iv) Serikali itathmini vigezo vilivyowekwa katika **Mradi Na. 4952 - Mfuko wa Maendeleo ya Vijana** ili vijana wengi zaidi ambao wanastahili kupatiwa mikopo kupata mikopo hiyo bila kikwazo. Aidha, Serikali ihakikishe kwamba inatengeneza mfumo madhubuti ambao utawezesha mikopo hiyo kurejea kwa wakati ili vijana wengi zaidi waweze kunufaika na mradi huu.
- v) Katika **Mradi Na. 6581 Programu ya Kukuza Ujuzi Nchini**, Serikali ihakikishe kwamba ujuzi unaopatikana katika vitalu nyumba (*greenhouses*) na uanagenzi (*apprenticeship*) haupotei. Aidha, Serikali ione umuhimu wa kutoa ruzuku ya vifaa vya ujenzi na malighafi kwa vijana wanaoshiriki katika programu hii ili vijana hao waweze kumudu gharama muhimu kama vile kujenga vitalu nyumba kwa gharama nafuu.

- vi) Ili kuongeza ufanisi katika masuala yanayohusu mafunzo kwa vitendo (*internship*) na uanagenzi (*apprenticeship*), Ofisi ya Waziri Mkuu ishirikiane na Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia ili kufanya mabadiliko katika mitaala kwa lengo la kuwapatia vijana mafunzo na kupunguza gharama za mafunzo hayo baada ya kumaliza masomo.
- vii) Serikali ione namna ambayo mikopo itokanayo na Mfuko wa Maendeleo ya Vijana inawanufaisha vijana ambao tayari wana mafunzo mbalimbali yanayotolewa na programu hii. Aidha, kamati inashauri kwamba Serikali isimamie kikamilifu upatikanaji wa vijana wanaoshiriki programu hii ili makundi maalum yawakilishwe kikamilifu.
- viii) Serikali ione umuhimu wa kuunganisha mifuko na programu mbalimbali zinazohusu uwezeshaaji wa vijana ili kuwe na sera, na utaratibu wa kitaifa wa wa kuwawezesha vijana. Sambamba na hilo, Serikali iandae mfumo Madhubuti wa marejesho ya fedha zinazotolewa kwa vijana ziwanufaishe vijana wengine.

4.2.3 **Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi**

- i) Ili kupanua wigo wa wapiga kura, Serikali itoe elimu ya mpiga kura nchini na kuwaeleimisha wananchi kuhusu umuhimu wa kujitokeza kwa wingi siku ya kupiga kura. Elimu hii itolewe kwa ubunifu ambao utawezesha hadhira kubwa zaidi ya Watanzania kuelimishwa kuhusu haki hii ya msingi ya kikatiba.

- ii) Tume ya Taifa ya Uchaguzi ihushe daftari la mpiga kura ili kila Mtanzania mwenye sifa zakupiga kura aweze kuandikishwa bila kubaguliwa kwa misingi yoyote.

4.2.4 **Fungu 27 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa**

- i) Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa itoe elimu ya kutosha kwa wasimamizi, wasaidizi wa uchaguzi, vyama vya siasa na wagombea kuhusu Sheria zinazosimia uchaguzi zinazoratibiwa na Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa. Elimu hii itolewe kabla na baada ya uchaguzi.
- ii) Taarifa za vyama vya siasa katika rejista za kisheria zihuishwe ipasavyo na kwa wakati ili kuwezesha watumiaji na wadau mbalimbali wa taarifa hizo kuwa na taarifa sahihi na kwa wakati.

5.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, napenda kukushukuru kwa kunipa nafasi ya kuwasilisha taarifa hii. Aidha, napenda kuwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria ambao maoni, ushauri na ushirikiano wao umewezesha Kamati kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi na hatimaye kukamilika kwa taarifa hii. Naomba majina yao yaingie kwenye kumbukumbu za kudumu za Bunge kama yalivyo wasilishwa katika taarifa hii; nayo ni kama ifuatavyo: -

1. Mhe. Dkt. Joseph Kizito Mhagama, Mb. – Mwenyekiti
2. Mhe. Najma Murtaza Giga, Mb. – Makamu Mwenyekiti
3. Mhe. Abdullah Ali Mwinyi, Mb.
4. Mhe. Emmanuel Adamson Mwakasaka, Mb.
5. Mhe. Wanu Hafidh Ameir, Mb.
6. Mhe. Joseph Anania Tadayo, Mb.
7. Mhe. Edward Olelekaita Kisau, Mb.
8. Mhe. Zainabu Athumani Katimba, Mb.
9. Mhe. Ng’wasi Damas Kamani, Mb.
10. Mhe. Lemburis Saputu Mollel Noah, Mb.
11. Mhe. Asha Abdallah Juma, Mb.
12. Mhe. Elibariki Immanuel Kingu, Mb.
13. Mhe. Omar Ali Omar, Mb.
14. Mhe. Suma Ikenda Fyandomo, Mb.
15. Mhe. Salum Mohammed Shaafi, Mb.
16. Mhe. Ahmed Juma Ngwali Dedi, Mb.
17. Mhe. Agnesta Lambert Kaiza, Mb.
18. Mhe. Yahaya Omary Massare, Mb.
19. Mhe. Jacqueline Ngonyani Msongozi, Mb.
20. Mhe. Hussein Nassor Amar, Mb.
21. Mhe. Khadija Shaaban Taya, Mb.
22. Mhe. Agnes Elias Hokororo, Mb.
23. Mhe. Luhaga Joelson Mpina, Mb.

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya Wajumbe wa Kamati naomba nichukue fursa hii kumpongeza Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb) kwa uongozi wake wa Shughuli za Serikali bungeni na kwa kuwasilisha makadirio ya mapato na matumizi ya Ofisi yake kwa ufanisi. Aidha, naomba nichukue fursa hii kuwashukuru mawaziri na naibu mawaziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu, ambao wanamsaidia kwa karibu Mheshimiwa Waziri Mkuu kutekeleza majumu yake katika ofisi hiyo. Kwa umuhimu wao, naomba niwatambue kama ifuatavyo: -

1. Mhe. George Boniface Simbachawene, Mb. – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)
2. Mhe. Prof. Joyce Lazaro Ndalichako, Mb. – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)
3. Mhe. Ummy Hamisi Nderiananga, Mb. – Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu)
4. Mhe. Paschal Patrobass Katambi, Mb – Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu)

Mheshimiwa Spika, naomba pia niwashukuru watendaji wote wa Ofisi ya Waziri Mkuu pamoja na taasisi zake kwa ushirikiano walioupatia Kamati wakiongozwa na makatibu wakuu wa Ofisi hiyo Dkt. John Anthony Jingu – (Sera, Bunge na Uratibu) na Dkt. Jamal Adam Katundu – (Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu) wakisaidiwa na naibu katibu mkuu Ndg. Kaspar Kaspar Mmuya (Sera, Bunge na Uratibu).

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini sio kwa umuhimu, napenda kumshukuru Katibu wa Bunge Ndg. Nenelwa Mwihambi, *ndc* kwa kuratibu vema shughuli za Kamati na Bunge kwa mujibu wa Katiba ya Nchi. Aidha, nawashukuru Mkurugenzi wa Idara ya kamati za Bunge Ndg. Athuman Hussein, Mkurugenzi Msaidizi Ndg. Gerald Magili na Makatibu wa Kamati hii Ndg. Yona Kirumbi na Ndg. Elihaika Mtui wakisaidiwa na Bi. Theresia Jacob, kwa kuratibu shughuli za Kamati na kufanikisha kukamilika kwa taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, baada ya maelezo hayo, sasa naliomba Bunge lako tukufu likubali kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023 kama yalivyowasilishwa na mtoa hoja.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Dkt. Joseph Kizito Mhagama, Mb

MWENYEKITI

Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria

06 Aprili, 2022